

ĐHQGHN TIỀN PHONG TRIỂN KHAI NGHỊ QUYẾT 45-NQ/TW VÀ NGHỊ QUYẾT 57-NQ/TW: ĐỀ NGHỊ THÍ ĐIỂM MỘT SỐ NỘI DUNG ĐỂ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ TRÍ THỨC, ĐỘT PHÁ KHOA HỌC CÔNG NGHỆ VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ

NGÀY 16/4/2025, BAN THƯỜNG VỤ ĐẢNG ỦY ĐHQGHN ĐÃ CÓ BUỔI LÀM VIỆC VỚI ĐOÀN CÔNG TÁC CỦA BAN TUYẾN GIÁO VÀ DÂN VẬN TRUNG ƯƠNG DO ĐỒNG CHÍ HUỖNH THÀNH ĐẠT, ỦY VIÊN TRUNG ƯƠNG ĐẢNG, PHÓ TRƯỞNG BAN DẪN ĐẦU, NHẪM ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI NGHỊ QUYẾT SỐ 45-NQ/TW NGÀY 24/11/2023 CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG VÀ NGHỊ QUYẾT SỐ 57-NQ/TW NGÀY 22/12/2024 CỦA BỘ CHÍNH TRỊ.

 TRỌNG NHÂN

KHẲNG ĐỊNH VAI TRÒ ĐẠI HỌC ĐỔI MỚI SÁNG TẠO HÀNG ĐẦU VIỆT NAM

Phát biểu tại buổi làm việc, đồng chí Lê Quân - Bí thư Đảng ủy, Giám đốc ĐHQGHN khẳng định vai trò tiên phong của ĐHQGHN trong công cuộc phát triển nguồn lực trí thức chất lượng cao và thực hiện đột phá trong nghiên cứu khoa học, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

Việc thực hiện hai nghị quyết có ý nghĩa chiến lược đối với mục tiêu xây dựng nền kinh tế tri thức, hội nhập toàn cầu. Việc quán triệt, cụ thể hóa và triển khai hiệu quả các nghị quyết này không chỉ là trách nhiệm chính trị mà còn là cơ hội để ĐHQGHN phát huy vai trò là trung tâm đào tạo, nghiên cứu, đổi mới sáng tạo hàng đầu, góp phần hiện

thực hóa các mục tiêu phát triển bền vững mà Đảng và Nhà nước đã đề ra.

Đồng chí Lê Quân nhấn mạnh, ĐHQGHN xác định con đường phát triển bền vững phải bắt đầu từ đầu tư bài bản cho nguồn nhân lực chất lượng cao, cả nhân lực đầu vào gồm đội ngũ giảng viên chất lượng cao, đội ngũ cán bộ khoa học đầu đàn, đầu ngành và nhân lực đầu ra – sinh viên sau khi tốt nghiệp. Trong thời gian qua, ĐHQGHN đã chủ động ban hành và thực hiện nhiều chính sách đột phá, đồng thời kiến nghị Trung ương cho phép thí điểm các cơ chế đặc thù về tự chủ đại học, tài chính, quản lý tài sản công và phát triển khu đô thị đại học thông minh tại Hòa Lạc.

Cũng theo Giám đốc ĐHQGHN, để tạo động lực lan tỏa từ nhà trường ra xã hội, việc mở rộng hợp tác với các địa phương, doanh nghiệp và đối tác quốc tế là định hướng xuyên suốt. Thông qua các chương trình phối hợp phát triển nhân lực, chuyển giao tri thức và tư vấn chính sách, ĐHQGHN mong muốn tiếp tục khẳng định vai trò trung tâm tri thức, đồng hành cùng sự phát triển vùng và quốc gia trong kỷ nguyên chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo và hội nhập toàn diện.

Bí thư Đảng ủy Lê Quân cho biết, ĐHQGHN đã khẩn trương thực hiện tái cấu trúc các đơn vị, giảm số đầu mối từ 36 còn 25 đơn vị thành viên và trực thuộc. ĐHQGHN hướng đến trở thành đơn vị đầu tàu về đội ngũ các nhà khoa học; đầu tàu về quốc tế hóa và hội nhập quốc tế và đầu tàu về nghiên cứu chuyển giao ứng dụng và đổi mới sáng tạo.

Trong việc triển khai các nghị quyết của trung ương, ĐHQGHN có nhiều bước đi cụ thể và gắn với thực tiễn phong phú. Đồng chí cho rằng để ĐHQGHN phát triển nhanh, mạnh, đóng góp tích cực vào kinh tế - xã hội đất nước thì đề nghị cho phép ĐHQGHN tự chủ về nhân lực trong đó có tuyển dụng, bổ nhiệm; tự quyết định học phí và thí điểm cho ĐHQGHN sử dụng tài sản công trong hợp tác để khai thác đa dạng nguồn

lực phục vụ cho phát triển đại học. ĐHQGHN hiện đang quan tâm nguồn học trò giỏi để đào tạo, bồi dưỡng, học trò khó khăn để hỗ trợ cùng với thu hút, bồi dưỡng và phát triển đội ngũ nhà khoa học đầu đàn, đầu ngành.

ĐHQGHN ĐẨY MẠNH THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT 45-NQ/TW, KIẾN ĐỊNH CÁC MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN

Báo cáo tại buổi làm việc, đồng chí Phạm Bảo Sơn, Ủy viên Ban Thường vụ Đảng ủy, Phó Giám đốc ĐHQGHN cho biết, ĐHQGHN đã quán triệt và triển khai toàn diện các nhiệm vụ được giao theo tinh thần Nghị quyết 45-NQ/TW. ĐHQGHN là đơn vị được Trung ương giao trọng trách trở thành đại học đổi mới sáng tạo ngang tầm nhóm 500 đại học hàng đầu thế giới vào năm 2030.

Quy mô đào tạo hiện tại của ĐHQGHN đạt hơn 63.000 sinh viên, với nhiều chương trình đào tạo chất lượng cao và tài năng được điều chỉnh theo định hướng mũi nhọn đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế xã hội cũng như cung ứng nguồn nhân lực chất lượng cao theo chiến lược của trung ương trong các lĩnh vực mũi nhọn như thiết kế vi mạch, bán dẫn, công nghệ sinh học, trí tuệ nhân tạo. Cơ cấu đào tạo chuyển biến theo hướng ưu tiên ngành khoa học cơ bản, kỹ thuật, công nghiệp sáng tạo với chính sách học bổng riêng cho 18 ngành thuộc khối Khoa học tự nhiên

và Khoa học xã hội & nhân văn. Chất lượng đào tạo được giữ vững xuyên suốt, trong đó định hướng duy trì và phát triển nền tảng khoa học cơ bản, các chương trình đào tạo tài năng, chương trình chất lượng cao theo chuẩn quốc tế và đáp ứng nhu cầu xã hội được triển khai hiệu quả. Sinh viên tốt nghiệp từ 41 chương trình đào tạo tài năng, chất lượng cao đã khẳng định được năng lực chuyên môn và năng lực hội nhập vượt trội, được các doanh nghiệp và nhiều trường đại học lớn trên thế giới công nhận.

CHÍNH SÁCH ĐỘT PHÁ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ TRÍ THỨC, THU HÚT NHÂN TÀI VÀ NHÀ KHOA HỌC TRẺ

Hiện nay, ĐHQGHN có trên 5.200 cán bộ, trong đó có gần 2.900 cán bộ khoa học, tỷ lệ giảng viên có trình độ tiến sĩ đạt hơn 67%, ĐHQGHN duy trì tỉ lệ giảng viên có học hàm GS, PGS ở mức trên 20% - cao nhất cả nước. Mỗi năm, ĐHQGHN thu hút hơn 100 nhà khoa học, trí thức là chuyên gia, nhà khoa học Việt Nam ở nước ngoài, nhà khoa học quốc tế, nhà khoa học trẻ tài năng trong nước đến làm việc.

Xác định nguồn nhân lực khoa học công nghệ chất lượng cao là yếu tố then chốt cho sự phát triển bền vững, ĐHQGHN đã chú trọng xây dựng và triển khai một hệ thống chính sách toàn diện, từ chương trình đào tạo tài năng, chất lượng cao đến học bổng sau đại học và các chương trình ươm tạo nhà khoa học trẻ. Các chính sách này không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình học tập, nghiên cứu mà còn mở rộng cơ hội phát triển chuyên môn, hội nhập quốc tế cho đội ngũ trí thức tương lai.

Bên cạnh đó, ĐHQGHN ban hành nhiều chính sách trọng điểm hỗ trợ tài chính, đãi ngộ, tạo điều kiện làm việc và phát triển nghề nghiệp cho đội ngũ nhà khoa học. Cụ thể, các nhóm nghiên cứu mạnh được hỗ trợ lên tới 1 tỷ đồng/năm, phòng thí nghiệm trọng điểm được đầu tư đến 7 tỷ đồng trong 3 năm. ĐHQGHN cũng đẩy mạnh việc hình

thành doanh nghiệp khoa học công nghệ (spin-off), thúc đẩy công bố quốc tế, đăng ký sáng chế, mở rộng hợp tác trong đào tạo và nghiên cứu với các đối tác trong và ngoài nước.

Về kết nối nghiên cứu với thực tiễn, GS. Giang nêu rõ khoảng cách giữa trường đại học và doanh nghiệp còn lớn; cần có chính sách tạo "cầu nối" để doanh nghiệp chủ động tìm đến sản phẩm khoa học trong nước. Ngoài ra, ông đề xuất đầu tư xây dựng tạp chí khoa học đạt chuẩn quốc tế, thay vì chỉ đưa bài ra nước ngoài, nhằm nâng cao vị thế học thuật Việt Nam. Đồng thời nhấn mạnh, nguồn lực con người - một lợi thế lớn của Việt Nam - cần được khai thác hiệu quả thông qua việc nghiên cứu văn hóa và tổ chức dân tộc.

MÔ HÌNH ĐẠI HỌC TRUNG TÂM CHO PHÁT TRIỂN QUỐC GIA TRI THỨC

GS.TS Mai Trọng Nhuận, nguyên Giám đốc ĐHQGHN cho rằng, đại học đóng vai trò trung tâm trong mô hình phát triển quốc gia dựa trên tri thức, khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo. Ông đề xuất mô hình phát triển quốc gia dựa vào đại học, với đầu ra là nguồn nhân lực chất lượng cao, sản phẩm nghiên cứu có khả năng thương mại hóa, hệ sinh thái đổi mới sáng tạo – chuyển đổi số, doanh nghiệp khởi nghiệp và nguồn thu từ khoa học công nghệ.

Đặc biệt, nhằm ghi nhận và khuyến

khích các công bố khoa học chất lượng cao, ĐHQGHN triển khai chính sách hỗ trợ tài chính vượt trội đối với các nhà khoa học có bài báo đăng trên các tạp chí quốc tế uy tín. Mức hỗ trợ lên tới 100 triệu đồng/bài cho các tạp chí thuộc top 5% ngành/lĩnh vực theo phân loại của Scimago, 70 triệu đồng cho bài thuộc nhóm Q1 và 50 triệu đồng cho nhóm Q2.

Cùng với đó, các nhà khoa học trẻ thuộc các ngành khoa học cơ bản có thời gian công tác dưới 5 năm còn được hỗ trợ thông qua chính sách đặt hàng nhiệm vụ nghiên cứu để đảm bảo mức thu nhập tối thiểu 15 triệu đồng/tháng. ĐHQGHN cũng hỗ trợ tối đa chi phí công bố, tổ chức hội thảo ISI/Scopus với mức lên đến 100 triệu đồng/hội thảo, đồng thời ưu tiên đăng ký và duy trì quyền sở hữu trí tuệ trong ba năm đầu tiên đối với các sáng chế, giải pháp hữu ích có khả năng chuyển giao.

ĐỘT PHÁ CHUYỂN ĐỔI SỐ ĐẠI HỌC – KIẾN TẠO HỆ SINH THÁI ĐỔI MỚI SÁNG TẠO GẮN VỚI THỰC TIỄN

Thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị, ĐHQGHN đã triển khai quyết liệt và toàn diện chương trình hành động với bốn trụ cột chiến lược, trong đó chuyển đổi số và phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo được xác định là nền tảng trọng yếu để đổi mới mô hình đại học và nâng cao năng lực

cạnh tranh trong thời đại số.

Khung kiến trúc đại học số được hoàn thiện và vận hành hiệu quả. Hệ thống VNU-LMS phục vụ hơn 74.000 lượt người học với trên 4.200 lớp học phần mỗi năm. Hơn 180.000 tài liệu học thuật đã được số hóa, kết nối với các cơ sở dữ liệu khoa học quốc tế. ĐHQGHN cũng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong thiết kế bài giảng, học tập kết hợp và quản trị học thuật, đồng thời phát triển hạ tầng cho khu đô thị đại học thông minh.

Về đổi mới sáng tạo, ĐHQGHN ưu tiên đầu tư cho các nhóm nghiên cứu mạnh, phòng thí nghiệm và trung tâm nghiên cứu trọng điểm. Đến nay, ĐHQGHN có 45 nhóm nghiên cứu mạnh cấp ĐHQGHN, nhiều nhóm nghiên cứu đã hình thành sản phẩm ứng dụng thực tiễn. Đặc biệt, Công viên Công nghệ cao và Đổi mới sáng tạo đã chính thức ra mắt, thành lập Viện Bán dẫn và Vật liệu tiên tiến trực thuộc Công viên để chuẩn bị đội ngũ và các điều kiện cần thiết triển khai định hướng chiến lược của Trung ương. Cùng với đó, ĐHQGHN và ĐH Thanh Hoa đã ký kết hợp tác thành lập trung tâm nghiên cứu chung về trí tuệ nhân tạo.

TĂNG CƯỜNG HỢP TÁC VỚI ĐỊA PHƯƠNG VÀ ĐỐI TÁC QUỐC TẾ NHẪM NÂNG CAO UY TÍN HỌC THUẬT

Trong quá trình triển khai các Nghị quyết của Trung ương, ĐHQGHN đặc

biệt chú trọng mở rộng hợp tác với địa phương và đối tác quốc tế, qua đó nâng cao uy tín học thuật, tăng cường hiện diện và ảnh hưởng chính sách trong nước và khu vực.

Với vị thế của mình, ĐHQGHN là một trong những cầu nối quan trọng giữa hợp tác của các địa phương với các doanh nghiệp gắn với đổi mới sáng tạo.

Tháng 3/2025, ĐHQGHN đã ký kết Kế hoạch hợp tác triển khai Nghị quyết 57-NQ/TW với UBND tỉnh Thái Bình tập trung vào 5 lĩnh vực: đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, chuyển đổi số, phát triển kinh tế biển và đô thị thông minh, tư vấn chính sách và phát triển hạ tầng số. Đồng thời, ĐHQGHN cũng đang triển khai các chương trình xúc tiến đầu tư với các tỉnh Bắc Ninh, Hải Dương, Quảng Ninh trong quý II/2025.

Với mạng lưới đối tác rộng khắp trong nước, ĐHQGHN duy trì hợp tác hiệu quả với nhiều bộ, ngành, tổ chức trung ương như Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Ban Kinh tế Trung ương, Hội đồng Lý luận Trung ương... cũng như các tập đoàn lớn như T&T Group, BIDV, SHB, Vinnacorex... Các sáng kiến như Ngày hội xúc tiến đầu tư, Kênh Hợp tác & Phát triển doanh

nh nghiệp, CLB Cựu sinh viên doanh nhân... tạo cầu nối thực chất giữa đại học – doanh nghiệp – thị trường.

Trên trường quốc tế, ĐHQGHN thiết lập quan hệ hợp tác chiến lược với nhiều đại học hàng đầu thế giới như Đại học Thanh Hoa, Bắc Kinh (Trung Quốc), Quốc gia Seoul (Hàn Quốc), Nanyang (Singapore), Tokyo (Nhật Bản), Paris-Saclay (Pháp)... Là điểm đến của nguyên thủ và lãnh đạo quốc tế, ĐHQGHN được Trung ương chọn làm đại diện triển khai nhiều chương trình nghị sự cấp cao, đồng thời là trung tâm điều phối hợp tác giáo dục – khoa học quốc tế trọng yếu của quốc gia.

Vị thế học thuật của ĐHQGHN không ngừng nâng cao trên các bảng xếp hạng quốc tế. Trong QS World University Rankings 2025, ĐHQGHN đứng 851–900 thế giới, tăng hơn 100 bậc, với chỉ số Kết quả tuyển dụng đạt 202 thế giới, Uy tín tuyển dụng 472 thế giới. Trên bảng QS Sustainability Rankings 2025, trường vươn lên hạng 325 thế giới, số 1 Việt Nam và 51 châu Á.

Theo Webometrics 2025, ĐHQGHN tiếp tục dẫn đầu Việt Nam và tăng thứ hạng tiêu chí "độ mở học thuật". Ở bảng QS by Subject 2025, ĐHQGHN

có 12 ngành/lĩnh vực được xếp hạng, trong đó 10 ngành thuộc top 500, thể hiện bước tiến mạnh mẽ, đồng đều ở nhiều lĩnh vực trọng điểm.

CHÍNH SÁCH ĐẶC THÙ CHO KHOA HỌC CƠ BẢN – NỀN TẢNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

Tại buổi làm việc, GS.TSKH Vũ Minh Giang, Chủ tịch Hội đồng Khoa học và Đào tạo ĐHQGHN, nhấn mạnh sự cần thiết phải có chính sách đặc biệt cho khoa học cơ bản, coi đây là nền tảng phát triển bền vững của quốc gia. Ông đề xuất các hình thức như miễn học phí, cấp học bổng toàn phần, đảm bảo đầu ra nghề nghiệp để thu hút người học có năng khiếu và đam mê thực sự với các ngành khoa học cơ bản. Ông cũng cho rằng, việc đào tạo đội ngũ nhà khoa học kế cận cần được thực hiện theo hướng giao nhiệm vụ cụ thể và có cơ chế đầu tư phù hợp.

Về đầu vào, theo ông, cần đội ngũ tinh hoa, chương trình đào tạo theo chuẩn đầu ra, hệ thống quản trị hiện đại và cơ chế chính sách thực sự trao quyền tự chủ cho đại học quốc gia. Ông cũng kiến nghị tháo gỡ các vướng mắc pháp lý trong Luật Khoa học và Công nghệ để bảo đảm tính liên thông giữa đào tạo - nghiên cứu - chuyển giao trong trường đại học.

THÁO GỠ RÀO CẢN PHÁP LÝ ĐỂ PHÁT HUY NGUỒN LỰC GIẢNG VIÊN ĐẠI HỌC

GS.TSKH Đào Trọng Thi – nguyên Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh Thiếu niên Nhi đồng Quốc hội, nguyên Giám đốc ĐHQGHN cho rằng, lực lượng giảng viên trong các trường đại học là nguồn lực khoa học rất lớn nhưng hiện vẫn chưa được khai thác hiệu quả do vướng mắc về cơ chế tài chính và sự tách biệt trong quản lý ngân sách giữa giáo dục và khoa học.

Ông đề xuất cần có cơ chế bình đẳng và hiệu quả hơn để các trường đại học, không chỉ hai đại học quốc gia, được tham gia đầy đủ vào các chương trình nghiên cứu quốc gia. Việc sửa đổi Luật Khoa học và Công nghệ là cơ hội quan trọng để tháo gỡ rào cản và phát huy tiềm năng của hệ thống giáo dục đại học trong nghiên cứu và đổi mới sáng tạo.

PHÁT HUY THẾ MẠNH CỦA ĐHQGHN, HƯỚNG TỚI ĐẠI HỌC TOP 500 THẾ GIỚI

Đánh giá cao những đóng góp nổi bật của ĐHQGHN trong nghiên cứu khoa học và triển khai đổi mới sáng tạo thời gian qua, Phó Vụ trưởng Vụ Khoa học và Công nghệ Võ Thành Phong cho rằng, ngoài các thế mạnh truyền thống về khoa học xã hội, nhân văn, khoa học cơ bản, ĐHQGHN còn được ghi nhận là trung tâm đào tạo nhân tài, có đóng góp sâu sắc trong giữ vững nền tảng tư tưởng và phát triển kinh tế tri thức. Ông cũng đề nghị ĐHQGHN tiếp tục phát huy vai trò tổ chức KH&CN theo mô hình mới, tăng cường đầu tư cho hạ tầng nghiên cứu, đồng thời duy trì vị thế pháp lý đặc thù để thực hiện mạnh mẽ cơ chế tự chủ, từ đó khẳng định vai trò là động lực phát triển khu vực phía Tây Thủ đô và hiện thực hóa mục tiêu vào top 500 đại học hàng đầu thế giới.

Chia sẻ về thực trạng hoạt động của các tạp chí khoa học trong hệ thống các trường đại học, trong đó có ĐHQGHN, Phó Vụ trưởng Vụ Báo chí - Xuất bản Nguyễn Gia Hưng cho biết sẽ tham mưu cho lãnh đạo Ban để có những thay đổi phù hợp với thực tiễn của các tạp chí chuyên ngành, giúp tháo gỡ những rào cản hiện nay. Ông khuyến khích các trường tăng cường chia sẻ các bài báo có giá trị học thuật

cao trên các nền tảng mạng xã hội, kết hợp truyền thông đại chúng, nhằm lan tỏa giá trị khoa học và nâng cao thương hiệu học thuật.

Phó Vụ trưởng Vụ Giáo dục & Đào tạo Lê Thị Mai Hoa ghi nhận những đóng góp quan trọng của ĐHQGHN và ĐHQG Tp. Hồ Chí Minh trong 30 năm qua, đặc biệt trong triển khai các chủ trương của Đảng về khoa học công nghệ và giáo dục. Đồng chí bày tỏ sự đồng tình và nhất trí với mục tiêu đưa ĐHQGHN vào top 500 trường đại học hàng đầu thế giới, đồng thời cam kết đồng hành trong quá trình triển khai các giải pháp đổi mới.

ĐỊNH HÌNH CHÍNH SÁCH TỪ THỰC TIỄN ĐỔI MỚI SÁNG TẠO TẠI ĐHQGHN

Phát biểu tại buổi làm việc, đồng chí Huỳnh Thành Đạt, Phó Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, ghi nhận và đánh giá cao những kết quả mà ĐHQGHN đã đạt được trong việc thực hiện các nghị quyết của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết số 57-NQ/TW về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

Đồng chí nhấn mạnh, ĐHQGHN là một trong những mô hình tiên phong thể hiện rõ vai trò đầu tàu trong đổi mới giáo dục đại học, thúc đẩy tự chủ, phát

triển nguồn lực chất lượng cao và kết nối hiệu quả với doanh nghiệp, qua đó góp phần lan tỏa tinh thần đổi mới sáng tạo trong toàn hệ thống giáo dục đại học.

Đồng chí đề nghị Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương tiếp tục đồng hành, hỗ trợ và phối hợp với ĐHQGHN trong việc hiện thực hóa các mục tiêu của Nghị quyết 57-NQ/TW, đặc biệt là việc xây dựng các chỉ số đo lường (KPI), phát triển mô hình đại học nghiên cứu, thúc đẩy khoa học xã hội và nhân văn theo hướng đặc thù, đồng thời chia sẻ các mô hình, kinh nghiệm hay đến các cơ sở giáo dục khác trên cả nước.

Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương sẽ tổng hợp đầy đủ các đề xuất, kiến nghị của ĐHQGHN, báo cáo với Trung ương để làm căn cứ xây dựng chính sách, đồng thời thúc đẩy sự tham gia hiệu quả hơn nữa của các bộ, ngành và địa phương trong triển khai các chủ trương lớn về khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo.